

POPRAWKA
do projektu ustawy o odnawialnych źródłach energii
druk nr 2604

W ustawie o odnawialnych źródłach energii w art. 41 po ustępie 9 dodaje się nowy ustęp 10 z czterema podpunktami w brzmieniu:

„10.1 Sprzedawca zobowiązany jest obowiązywać do zakupu energii elektrycznej z nowobudowanych instalacji odnawialnego źródła energii, od wytwórcy energii z mikroinstalacji do mocy do 3 kW włącznie po określonej stałej cenie jednostkowej, która w przypadku następujących rodzajów instalacji odnawialnych źródeł energii wynosi odpowiednio:

- 1) hydroenergia – 0,75 zł za 1 kWh;*
- 2) energia wiatru na lądzie – 0,75 zł za 1 kWh;*
- 3) energia promieniowania słonecznego – 0,75 zł za 1 kWh.*

10.2 Sprzedawca zobowiązany ma obowiązek zakupu energii elektrycznej z instalacji odnawialnego źródła energii, o którym jest mowa powyżej, przez okres kolejnych 15 lat, liczony od dnia oddania do użytkowania tej instalacji. W tym samym okresie sprzedawcy zobowiązanemu przysługuje prawo do pokrycia wynikłych z tego tytułu strat.

10.3 Ceny zakupu energii elektrycznej instalacji odnawialnych źródeł energii o mocy do 3 kW, o których mowa powyżej obowiązują do momentu, gdy łączna moc oddawanych do użytku źródeł nie przekroczy 300 MW lub do zmiany ich wysokości rozporządzeniem właściwego do spraw gospodarki, o którym mowa poniżej.

10.4 Minister właściwy do spraw gospodarki, określa w drodze rozporządzenia nowe ceny zakupu energii elektrycznej, o których mowa powyżej biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa oraz informacje zawarte w krajowym planie działania, a także tempo zmian techniczno-ekonomicznych w poszczególnych technologiach wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach odnawialnych źródeł energii.”

Po nowym ustępie 10 dodaje się nowy ustęp 11 z czterema podpunktami w brzmieniu:

„11.1 Sprzedawca zobowiązany jest obowiązywać do zakupu energii elektrycznej z nowobudowanych instalacji odnawialnego źródła energii, od wytwórcy energii z mikroinstalacji o mocy powyżej 3 kW do 10 kW włącznie po określonej stałej cenie jednostkowej, która w przypadku następujących rodzajów instalacji odnawialnych źródeł energii wynosi odpowiednio:

- 1) biogaz rolniczy - 0,70 zł za 1 kWh.;*
- 3) biogaz pozyskany z surowców pochodzących ze składowisk odpadów – 0,55 zł za 1 kWh;*
- 4) biogaz pozyskany z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków 0,45 zł za 1 kWh;*
- 5) hydroenergia – 0,65 zł za 1 kWh;*
- 6) energia wiatru na lądzie - 0,65 zł za 1 kWh;*
- 7) energia promieniowania słonecznego – 0,65 zł za 1 kWh.*

11.2 Sprzedawca zobowiązany ma obowiązek zakupu energii elektrycznej z instalacji odnawialnego źródła energii, o którym jest mowa powyżej, przez okres kolejnych 15 lat, liczony od dnia oddania do użytkowania tej instalacji. W tym samym okresie sprzedawca zobowiązany przysługuje prawo do pokrycia wynikłych z tego tytułu strat.

11.3 Ceny zakupu energii elektrycznej instalacji odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 3 kW do 10 kW włącznie, o których mowa powyżej obowiązują do momentu, gdy łączna moc oddawanych do użytku źródeł nie przekroczy progu 500 MW lub do zmiany ich wysokości rozporządzeniem właściwego do spraw gospodarki, o którym mowa poniżej

11.4 Minister właściwy do spraw gospodarki, określa w drodze rozporządzenia nowe ceny zakupu energii elektrycznej, o których mowa powyżej biorąc pod uwagę politykę energetyczną państwa oraz informacje zawarte w krajowym planie działania, a także tempo zmian techniczno-ekonomicznych w poszczególnych technologiach wytwarzania energii elektrycznej w instalacjach odnawialnych źródeł energii.”

Uzasadnienie

We wrześniu 2013 roku weszły w życie przepisy Prawa energetycznego dotyczące zasad sprzedaży przez prosumentów nadwyżek energii elektrycznej z mikroinstalacji po cenie wynoszącej zaledwie 80% średniej ceny sprzedaży energii na rynku konkurencyjnym (art. 41). Przepisy te zostały utrzymane w projekcie ustawy o OZE. Wg danych Urzędu Regulacji Energetyki¹ od daty wejścia w życie tych przepisów do końca pierwszego półrocza br. do sieci spółek dystrybucyjnych pełniących rolę sprzedawców zobowiązanych przyłączono 312 mikroinstalacji o mocy łącznej ok 1,7 MW (głównie mikroelektrownie fotowoltaiczne). Daje to jeden z najniższych wskaźników rozwoju mikroinstalacji w ostatnich trzech kwartałach w całej Europie, w szczególności jeśli chodzi o źródła przyłączane do sieci². Warto zauważyć, że zdecydowana większość mikroinstalacji w Polsce została zbudowana z wykorzystaniem dotacji, co świadczy o tym, że system promocji energetyki prosumenckiej wprowadzony ustawą Prawo energetyczne i utrzymany w rządowym projekcie ustawy o OZE działa nieskutecznie lub że jest dostępny tylko dla wybranych (kryterium dostępu stanowią dotacje, które nie są rozwiązaniem powszechnym).

Proponowany w projekcie ustawy, w art. 41 p.10 dodatkowy przepis, aby rozliczenie za różnicę pomiędzy ilością energii elektrycznej pobranej z sieci a ilością energii elektrycznej wprowadzonej do tej sieci miało charakter półroczny przynieść może realne korzyści tylko dla źródeł prosumenckich o mocy wyraźnie powyżej 5-12 kW (tj. wyższych od typowej mocy przyłączeniowej gospodarstwa domowego), które z natury, bez wydłużonego okresu rozliczeniowego sprzedawałyby gro wyprodukowanej energii po zaniżonej cenie do sieci, a tylko niewielką część wytworzonej energii mogłaby służyć autokonsumpcji³. Tymczasem średnia moc przyłączonych do sieci mikroinstalacji OZE w okresie wrzesień 2013- czerwiec 2014 wg. danych URE wynosi ok. 5,5 kW.

Analiza danych Prezesa URE dotyczących wytwarzania energii elektrycznej w mikroinstalacjach prowadzi też do innych niepokojących wniosków. W statystyce mikroinstalacji przyłączonych do sieci w ostatnim półroczu daje się zauważyć wzrost udziału źródeł w przedziale 10-40 kW, przy spadku udziału źródeł o mocach do 10 kW, przy jednoczesnym spadku współczynnika autokonsumpcji energii wyprodukowanej z mikroinstalacjach z 37% w 2013 roku do 29% w 2014 roku⁴. Wzrost mocy źródeł powoduje że, nawet pomijając ich nieopłacalność bez dodatkowej dotacji, stają się one niedostępne dla zdecydowanej większości gospodarstw domowych (instalacja o mocy 10 kW to wydatek rzędu 70 tys. zł). Ponadto rozwiązania proponowane w projekcie ustawy o OZE dają okresy zwrotu inwestycji w różne mikroinstalacje OZE od 15 do 30 lat, co zdecydowanie odbiega od oczekiwań obywateli przy tego typu inwestycjach. Badania opinii publicznej i postaw inwestorskich w zakresie energetyki

---

¹ Informacja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (nr 24/2014) dla operatorów systemów dystrybucyjnych elektroenergetycznych w sprawie przekazywania Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki sprawozdań dotyczących wytwarzania energii elektrycznej w mikroinstalacji. URL: <http://www.ure.gov.pl/pl/urzed/informacje-ogolne/aktualnosci/5795,Druga-tura-sprawozdan-w-zakresie-mikroinstalacji.html?search=782238>

²IEO: Barometr fotowoltaiczny – EurObserv'ER. URL: http://www.energies-renouvelables.org/observ-er/stat_baro/observ/baro-idx11_po.pdf

³ IEO: Wyniki badań w ramach projektu - OZERISE - Integracja odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach rolnych i mikrosieciach. URL: <http://ozerise.pl/pl/wyniki-badan/168-realizacja-projektu-ozerise-integracja-odnawialnych-zrodel-energii-w-gospodarstwach-rolnych-i-mikrosieciach>

⁴ Opracowanie własne IEO

prosumenckiej prowadzą do wniosku, że okres zwrotu powyżej 15 lat daje szansę na to, że tylko ułamek procenta najbogatszych gospodarstw będzie w stanie zainwestować. Wymagany przez typowych prosumentów okres zwrotu to maksimum 5-10 lat (por. badania TNS OBOP na zlecenie IEO⁵). Nieopłacalność inwestowania w mikroinstalacje uniemożliwia też pozyskanie przez nie posiadających gotówki prosumentów kredytu bankowego dla inwestycji realizowanych bez dotacji. Z kolei zasygnalizowany wcześniej trend i niebezpieczeństwo dalszego znaczącego spadku współczynnika autokonsumpcji wpływać może zwieszenie potrzeb w zakresie bilansowania w sieci elektroenergetycznej.

Powyższe fakty prowadzą do wniosku, że proponowane przez rząd w projekcie ustawy o OZE regulacje w zakresie energetyki prosumenckiej nie pozwolą na rozwój mikroinstalacji nawet w tak umiarkowanym zakresie jak mówi o tym „Krajowy plan działania w zakresie energii z odnawialnych źródeł energii (KPD), nie pozwoli na uzyskanie korzyści gospodarczych (rozwój przemysłu produkcji urządzeń) i społecznych (brak aktywizacji przedsiębiorczości obywateli, zwłaszcza tzw. „klasy średniej” oraz utrata szans na poprawę spójności społecznej dzięki OZE) oraz środowiskowych (walka z niską emisją z lokalnych palenisk, zmniejszanie strat na przesyłce i dystrybucji energii elektrycznej).

W tej sytuacji niniejsza propozycja dotycząca wprowadzenia silniejszego (realnego, aczkolwiek umiarkowanego) wsparcia zwłaszcza dla mikroinstalacji o najmniejszych mocach do 3 kW oraz w przedziale małych mocy od 3 do 10 kW), które są szerzej dostępne ekonomicznie i technicznie dla przeciętnego gospodarstwa domowego oraz nie powoduje widocznych wzrostów potrzeb po stronie bilansowania mocy w systemie energetycznym jest uzasadniona.

Dodatkowe wprowadzenie w pewnym zakresie zróżnicowanych technologicznie taryf na poszczególne rodzaje mikroinstalacji poszerzy możliwość wyboru i optymalizacji rozwiązań dla różnych prosumentów i wprowadzi konkurencję po stronie dostawców rozwiązań. Ograniczenie mocy zainstalowanych w każdym z segmentów (tzw. CAP) do odpowiednio 300 MW (w zakresie mocy do 3 kW), 500 MW (w zakresie mocy do 10 kW) oraz 1000 MW dla pozostałych mikroinstalacji (moc 10-40 kW) stanowi zarówno zabezpieczenie ekonomiczne dla pozostałych odbiorców energii i, zgodnie z teorią wdrażania innowacji, czynnik motywujący do inwestycji dla pierwszej inwestorów, tzw. *early adopters* prowadzących do bardziej masowego stosowania rozwiązań prosumenckich (grupa kilkuset tysięcy użytkowników) i spadku kosztów.

Zgodnie z powyższymi propozycjami w segmencie do 3 kW w 2020 roku możliwe byłoby wyprodukowanie ponad 340 GWh, a do końca 20130 roku – ponad 1 000 GWh, a w segmencie 3-10 kW odpowiednie ilości energii z OZE wynosiłyby 940 GWh i 2800 GWh. Średnia dopłata do 1 kWh wynosiłaby 0,12 zł/kWh, czyli o połowę mniej niż obecna cena świadectwa pochodzenia płacona dla dużych instalacji OZE. Do 2030 roku łączna wysokość wsparcia w segmencie do 3 kW wyniosłaby 540 mln zł, a w segmencie 3-10 kW – ponad 1000 mln zł (w ciągu 15 lat). Do 2020 roku funkcjonowałyby 145 tys. mikro-prosumentów w segmencie do 3 kW i niemalże 60 tys. w segmencie 3-10 kW plus dodatkowo ok. 60 tys. w segmencie 10-40 kW (wpieranych dotacjami). Taka minimalna skala inwestycji pozwoliłaby doprowadzić do komercjalizacji energetyki prosumenckiej już wkrótce po 2020 roku i rozwoju krajowego przemysłu w tym segmencie innowacyjnej energetyki.

---

⁵ IEO: Polacy chcą produkować energię z OZE – wyniki najnowszych badań zawartych w raporcie : „Krajowy Plan Rozwoju Mikroinstalacji Odnawialnych Źródeł Energii”. URL: <http://www.ieo.pl/pl/mikroinstalacje-oze.html>

W analizie ekonomicznej wykonanej przez IEO w cenach stałych, przyjęto, że średnia cena energii dla odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu w okresie do 2030 roku wynosi 0,3 zł/kWh i od tego poziomu liczono koszty systemu wsparcia w segmencie mikroinstalacji OZE. Do 2030 roku łączna wysokość wsparcia (łączna kwota dopłat, przy założeniu oddawania do sieci nawet całości - 100% wyprodukowanej energii, tzn. bez autokonsumpcji która faktycznie z powodów ekonomicznych, pojawi się - dla większości rodzajów technologii i wielkości mocy -jeszcze przed 2020 rokiem) w segmencie do 3 kW wyniosłaby 540 mln zł, a w segmencie 3-10 kW – ponad 1000 mln zł (w ciągu 15 lat). Łączne średnioroczne koszty wsparcia specjalnymi taryfami prosumenckimi w okresie od 2020 roku wyniosłyby ok. 320 mln zł/rok, podczas gdy analogiczne średnioroczne koszty wsparcia dużych źródeł OZE oszacowane przez rząd w proponowanym w projekcie ustawy systemie aukcyjnym wynoszą pod 4 mld zł/rok. Rozwój źródeł prosumenckich wsparty taryfami FIT pochłonąłby zatem 7,6% całości wsparcia, zakładanego w OSR do 2020 roku w rządowym projekcie ustawy. Średnia dopłata do 1 kWh produkowanej w mikroinstalacjach powstałych dzięki temu wsparciu w okresie do 2030 roku wynosiłaby 0,11 zł/kWh, czyli o połowę mniej niż obecna cena świadectwa pochodzenia płacona dla dużych instalacji OZE. Propozycje IEO nie podnoszą zatem kosztów wdrożenia regulacji, ale sprawiedliwiej dzielą korzyści i je zwielokrotniają.

Podsumowanie efektów i oceny skutków wprowadzenia poprawek „prosumenckich” IEO do ustawy o OZE podaje poniższa tabela.

Zakres mocy mikroinstalacji OZE objętych systemem wsparcia ustawowego	Średnia taryfa	łączna moc zainstalowana do '2020	Liczba prosumentów w do 2020r.	Produkcja energii w 2020r.	Produkcja energii w 2030r.	Całkowity koszt wsparcia eksploatacyjnego o 2016-2020	Dopłata do 1 kWh w okresie eksploatacji do 2030 roku
	zł/kWh	kW	szt.	GWh	GWh	zł	zł/kWh
do 3 kW	0,75	300 000	145 000	342	1 026	538 650 000	0,11
od 3 kW do 10 kW	0,61	500 000	59 375	940	2 820	1 064 000 000	0,09
od 10 kW do 40 kW	0,30	1 000 000	50 000	1 928	5 783	<i>ew. wsparcie dotacjami</i>	-
Razem		1 800 000	254 375	3 210	9 629	1 602 650 000	0,11

Powyższe, proponowane przez IEO rozwiązania wpłyną pozytywnie na kształtowanie przez ustawodawcę zrównoważonego miksu energetycznego, który może:

- doprowadzić do zmniejszenia kosztów w systemie wsparcia oraz kosztów w łańcuchu dostaw mikroinstalacji (w szczególności w segmencie usług instalatorskich)
- zwiększyć dywersyfikację dostawców rozwiązań i możliwości wyboru konsumenckiego zapewnić konkurencję wewnętrzną na rynku mikroinstalacji
- zmniejszyć potrzeby bilansowania mocy w systemie energetycznym poprzez wprowadzanie do systemu energetycznego energii z różnych mikroźródeł o różnych profilach produkcji energii.
- zdemokratyzować i znacząco poszerzyć dostęp obywateli do systemu wsparcia oraz poprawi strukturę właścicielską (unikniecie syndromu „bogaty hobbystów” i braku włączenia szerszych grup i poszerzenia bazy społecznej)
- rozwój krajowego przemysłu mikroinstalacji; system aukcyjny stanowi zaproszenie dla dużych międzynarodowych dostawców technologii, podczas gdy system prosumencki daje szansę krajowym producentom⁶

⁶ Krajowa firma produkująca systemy fotowoltaiczne SELFA informuje że udział instalacji o mocy do 3kWp w całkowitej sprzedaży stanowi ok. 46% i w tym segmencie konkuruje też na rynkach zagranicznych